

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 617
van **PETER VAN ROMPUY**
datum: 22 juni 2016

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Sector dienstencheques - Tewerkstelling laaggeschoolden

Het systeem van dienstencheques, dat ondertussen enkele evoluties kende, heeft enkele belangrijke objectieven. Onder andere een betere combinatie werk- en gezinsleven, alsook tewerkstelling van laaggeschoolden bevorderen.

1. Hoeveel hoog-, midden- en laaggeschoolden waren de afgelopen tien jaar in Vlaanderen actief binnen de sector van de dienstencheques? Graag cijfers per jaar.
2. Hoe evalueert de minister deze evolutie in het kader van het objectief om laaggeschoolde tewerkstelling te bevorderen?

ANTWOORD

op vraag nr. 617 van 22 juni 2016

van **PETER VAN ROMPUY**

1. Hieronder vindt de Vlaams volksvertegenwoordiger de verdeling van het aantal Vlaamse werknemers die actief waren in de dienstenchequesector van 2009 tot en met 2014. De enquête waaruit deze gegevens afkomstig zijn, dekte voor 2008 nog niet de volledige populatie. Bijgevolg zijn er geen oudere gegevens beschikbaar. De resultaten van de enquête van 2015 zijn nog niet volledig verwerkt.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Laaggeschoold	42.887	48.546	45.722	46.510	45.154	48.288
Middengeshoold	28.109	31.431	39.483	39.686	41.474	41.799
Hooggeschoold	1.449	2.304	3.832	3.502	3.232	3.801
Totaal	72.445	82.281	89.037	89.698	89.860	93.888

2. De huidige arbeidsmarkt stelt hogere eisen aan de beroepsbevolking. De evolutie naar een diensten- en kenniseconomie gecombineerd met een sterke globalisering en digitalisering leidt tot een Vlaamse economie die steeds meer nood heeft aan hoger opgeleiden. Als samenleving hebben we ons hier ook aan aangepast. Het studieniveau van de Vlaamse bevolking is het voorbije decennium sterk toegenomen. Het aandeel laaggeschoolden in de werkende en de totale bevolking blijft dalen. De laaggeschoolden zijn relatief gezien ook ouder dan de gemiddelde populatie. Dankzij de inspanningen op het vlak van onderwijs is het studieniveau van de toetreders tot de arbeidsmarkt ook hoger dan in het verleden. Op termijn zal het aandeel laaggeschoolden dan ook lager blijven.

Anderzijds heeft onder meer de sterke achteruitgang van de industriële tewerkstelling een negatieve impact gehad op de werkzaamheidsgraad van vooral de mannelijke laaggeschoolden. Ondanks de daling van het aandeel laaggeschoolden in de werkende bevolking blijft hierdoor het aandeel laaggeschoolden in de werkloosheid zeer hoog. Ongeveer de helft van de niet werkende werkzoekenden zijn laaggeschoold. Toch zien we over de jaren heen dat ook in de werkloosheid het aandeel laaggeschoolden, weliswaar licht, achteruitgaat. Onder meer door het succes van de dienstencheques hebben laaggeschoolden, en dan voornamelijk vrouwen, toch een mogelijkheid om aan te sluiten bij de huidige arbeidsmarkt.

Op basis van de cijfers, zoals de Vlaams volksvertegenwoordiger deze kan terugvinden onder deelvraag 1, stel ik vast dat het aandeel middengeshoolden in de dienstencheques tussen 2010 en 2011 relatief gezien sterk is toegenomen. Toch is nog steeds meer dan de helft van de werknemers laaggeschoold. Als ik deze gegevens afzet tegenover het aantal loontrekkenden per opleidingsniveau stel ik ook vast dat het aandeel dienstencheque-werknemers bij de laaggeschoolde loontrekkenden sinds 2010 niet gedaald is, maar nog steeds blijft hangen rond de 15%. Dat het aandeel laaggeschoolden binnen de dienstenchequesector tussen 2010 en 2011 relatief gezien is gezakt, heeft dus weinig impact op het aandeel dienstencheque-werknemers binnen de populatie laaggeschoolde loontrekkenden.

Door een stijging van het opleidingsniveau neemt het aandeel middengeschoolden wel relatief toe binnen de sector. Ook binnen de totale populatie middengeschoolde loontrekkenden is het aandeel dienstenchequewerknemers van 5% in 2010 gestegen naar een aandeel rond de 7.5%. Dit is nog steeds maar de helft van het aandeel dienstencheque-werknemers binnen de populatie laaggeschoolde loontrekkenden. Het wijst wel op een aandachtspunt voor de gehele arbeidsmarkt, namelijk de verdringing van de laaggeschoolden en de potentiële aanwezigheid van overgekwalificeerde werknemers. Deze risico's dienen zowel op een ondersteunende als op een sanctionerende wijze worden aangepakt.

Op het vlak van ondersteuning ligt er een rol weggelegd voor verschillende actoren. Binnen het actieplan om werklozen sterk te blijven begeleiden naar de sector van dienstencheques, opgesteld ter vervanging van de 60%-regel, werden verschillende acties opgenomen door de VDAB. Het sectoraal vormingsfonds dienstencheques speelt hier een rol door opleidingen voor startende dienstenchequemedewerkers te subsidiëren. Op deze manier kunnen de competenties van de laaggeschoolden worden afgestemd op de noden van de sector. Ten slotte nemen de dienstencheque-ondernemingen van hun kant ook maatregelen om de aanwervingskansen van laaggeschoolden en langdurig werklozen te versterken (sollicitatiefeedback, coaching van nieuwe werknemers, enz.). Met betrekking tot het sanctionerend aspect zie ik vooral een rol weggelegd voor de VDAB. Het is belangrijk dat laaggeschoolden die passende werkaanbiedingen weigeren hiervoor worden gesanctioneerd. Sinds de zesde staatshervorming zijn we als Vlaanderen hiertoe bevoegd.

Concluderend stel ik vast dat we met de dienstencheques op een positieve manier een deel van het overaanbod aan laaggeschoolde werkzoekende opvangen. Hiermee vermijden we dat deze personen terechtkomen in de werkloosheid en geven we ze de mogelijkheid om hun leven op een positieve manier vorm te geven. Daarnaast versterken we de combinatie arbeid-gezin voor de gebruikers van de dienstencheques. Het feit dat het aandeel laaggeschoolden in dienstencheques relatief gezien gedaald is tussen 2010 en 2011 ten voordele van de middengeschoolden is niet op zich problematisch. Dit is deels het logisch gevolg van het stijgend opleidingsniveau van de bevolking en kan anderzijds wijzen dat de tewerkstelling binnen dienstencheques ook wordt gezien als een echte optie, waar ik samen met de sector op inzet. Het blijft wel een aandachtspunt om overgekwalificeerde werknemers en verdringing van de laaggeschoolden te vermijden. Momenteel lopen reeds acties die hier aandacht voor hebben.